

Tiltaksstrategi 2020-2023 for Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK) for Sør-Østerdalsregionen: Engerdal, Trysil, Stor-Elvdal, Åmot og Elverum

1. Bakgrunn

Innlandet fylke har offensive mål for skogbruket. Det er laget felles plattform for satsing på skog og tre næringa gjennom «Regionalt skog- og klimaprogram 2019-2022» og «Bioøkonomistrategi for Innlandet 2017-2024». Målsettinga er at Innlandet skal bli ledende på bruk av tre og bioenergi, skogproduksjon, reduserte transportkostnader, bærekraftig skogbruk og skogens klimarolle.

Sør-Østerdalsregionen er en betydelig aktør innen skogbruket i Innlandet med et produktivt skogareal på ca. 5,35 mill. daa med, høy avvirkning og stor skogaktivitet. I 2018 var samlet avvirkning i regionen ca. 900 000 m³ med førstehandsverdi rundt kr. 400 millioner. Dette tilsvarte ca. 1/3 av samlet avvirkning i Hedmark. Skogsvirksomheten har stor betydning for verdiskapingen i regionen.

For å opprettholde framtidig høy tilvekst, avvirkning og virksomhet må grunnlagsinvesteringene i næringa ligge på et stabilt høyt nivå. Dette er også viktig for skogens evne til å binde klimagassen Co2.

Sør-Østerdalskommunene har lenge samarbeidet om lik praksis mhp. skogkultur og tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK). Kommunene fortsetter dette samarbeidet med en felles tiltaksstrategi for perioden 2020-2023. Tiltaksstrategien er utarbeidet i dialog mellom Fylkesmannen, kommunene og skogbrukets næringsorganisasjoner lokalt.

Formålet med tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK) er at det ut fra regionale og lokale prioriteringer blir stimulert til økt verdiskaping i skogbruket, samtidig som miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner i skogen blir ivaretatt og videreutviklet.

Tilskuddsmidlene fra fylkesmannen er delt på hovedformålene skogkultur og skogsbilveier.

Tiltak som kommer inn under NMSK ordningen er:

- Tilskudd til skogkultur
  - Ungskogpleie
  - Markberedning
- Tilskudd til miljøtiltak i skog
- Tilskudd til andre tiltak i skogbruket
  - Felles skogkultursatsning
  - Andre fellestiltak/prosjekter
- Tilskudd til veibygging

Med bakgrunn i tiltaksstrategien og forskrift om tilskudd til NMSK skal kommunene innvilge midler til tiltak innenfor de årlig tildelte rammer.

2. Overordnede mål for Sør Østerdal

Sør Østerdalskommunene har et høyt utviklet primærskogbruk. Det er et mål å opprettholde kompetansen, aktiviteten og verdiskapingen innen det tradisjonelle skogbruket i regionen, samt bidra til å utvikle nye inntekter basert på bruk av trevirke og skogbrukets arealer.

Tiltaksstrategi 2020-2023 NMSK – Sør-Østerdalsregionen

Gjennom fotosyntesen binder skogen i regionen CO₂. Vi vil bidra til å begrense den globale oppvarmingen gjennom økt produksjon i den stående skogen, bærekraftig uttak og økt bruk av fornybart trevirke.

Med skogbrukets lange omløpstid ønskes langsiktige, forutsigbare og stabile rammebetingelser.

Strategier for å nå det overordnede målet:

- Bærekraftig forvaltning og drift
- Foryngelse og stell av ungskog
- Fjerne flaskehalsen gjennom oppgradering og vedlikehold av skogsbilveinett
- Fortsette utbyggingen av skogsbilveinettet for økt bæreevne og lengre vogntog
- Opprettholde og fornye kompetansen i næringa og i befolkninga generelt
- Bidra til tilgang på kvalifisert arbeidskraft til kulturarbeider
- Fremme rekruttering til skogbruket
- Skogbruksplanlegging med miljøregistreringer

3. NMSK prioriteringer i Sør-Østerdalsregionen perioden 2020-2023

Tilskuddsmidlene gjennom NMSK-ordningen skal i hovedsak prioritere tilskudd til ungskogpleie, markberedning og skogsbilveier.

Næringa i Sør-Østerdal har signalisert ønske om forutsigbarhet og like langsiktige tilskuddsordninger i regionen.

Det kan gis prosjektstøtte fra NMSK-midler innen prioriterte satsingsområder.

Det skal øremerkes midler til miljøtiltak i skog.

For skogkulturtiltak videreføres praksisen i Sør-Østerdal med felles pott med lik saksbehandling og like tilskuddssatser som tildeles etterskuddsvis.

Fra 2020 har kommunene også ansvaret for tildeling av tilskudd til skogsbilveier. Også for skogsbilveier søkes samordning av tilskuddsmidlene.

4. Prosessen

Forankret i tiltaksstrategien samarbeider kommunene i Sør-Østerdal om den årlige rapporteringen av aktivitet innen NMSK området, samt til utarbeiding av aktivitetsbudsjett.

Aktivitetsbudsjettet er grunnlaget for Fylkesmannens årlige tildelinger av tilskudd til NMSK-midler i regionen. Kommunene i Sør-Østerdal fastsetter felles kriterier for prioritering og tildeling av tilskudd.

Næringsorganisasjonene innen skogbruket i regionen inviteres til evaluering.

5. Mål for regionen i perioden

5.1 Tilskudd til skogkultur jf. forskriftens §4

Tilskuddsprofilen videreføres med prioritert rekkefølge ungskogpleie, markberedning og kvalitetsfremmende tiltak. Dette kan også gis tilskudd til skjøtsel av skog i kantsoner og i sammenheng med kulturminner.

Løpende søknadsfrist.

Ungskogpleie er et viktig tiltak for å opprettholde og øke skogproduksjonen og Co2 bindingen. I hele regionen har det over tid vært for lav ungskogpleieaktivitet, men året 2019 viste en god økning. Gode tilskuddssatser og tilgang på nok kvalifisert arbeidskraft antas å være utløsende for aktivitet.

Kommune	Mål ungskogpleie 2020-23 daa/år	Utført ungskogpleie daa 2017-19 daa/år		Mål Markberedning Daa 2020-23 daa/år	Utført markberedning daa 2017-19 daa/år
Trysil	6000	4700		10000	8500
Åmot	5000	4000		5000	4000
Elverum	7000	4600		8000	6800
Stor Elvdal	5000	4200		4000	3200
Engerdal	600	50*		700	670
Sum	23600	17550		27700	23170

Tabellen viser utført ungskogpleie og markberedning i gjennomsnitt for perioden 2017-19, samt årlig målsettingen i neste periode målt i daa pr. år. *Engerdal utførte i starten av perioden rundt 500 daa ungskogpleie pr år.

Markberedning er et viktig tiltak for å oppfylle skogeieres foryngelsesplikt på 3 år etter hogst. Sør-Østerdal har store areal som egner seg godt, både gran- og furumark. Metode og utførelse må tilpasses markforhold, beliggenhet, fornminner og stier.

5.2. Tilskudd til veibygging jf. forskriftens §5

Regionen har i mange år hatt stor veibyggingsaktivitet. Særlig antas at behovet for ombygging av gamle veier vil øke. Et registreringsarbeid for bruer og kulverter på det private skogsbilveinettet har avdekket et stort behov for nye investeringer.

Noen kommuner har særlige utfordringer og prioriteringer. Etter makeskifte i forbindelse med etableringen av Regionfelt Østlandet er det i Åmot kommune et særlig behov for om- og nybygging av landbruksveier. Heving til skogsbilvei klasse 2 helårsvei og punktutbedringer er prioriterte tiltak i Elverum og Stor-Elvdal. I Trysil vil det fortsatt være behov for nybygging, i tillegg til ombygging. I Engerdal kommune kan tilskudd til traktorveier være aktuelt i særskilte prosjekt.

Saksbehandling og prioriteringer

Kommunene utvikler felles kriterier og prioriteringer av søknader om tilskudd til skogsbilveier med like frister og omforent behandling.

Det skal gjennomføres kompetanseoppbyggende samlinger i forbindelse med godkjenning av veier.

Det kan gis tilskudd til bygging av nye eller ombygging av eksisterende skogsbilveier, samt til punktutbedringer av noe omfang som f. eks bruer/kulverter, snuplasser, særlige strekninger og

Tiltaksstrategi 2020-2023 NMSK – Sør-Østerdalsregionen

veikryss. I Engerdal kan tilskudd til traktorveier vurderes der dette bidrar til helhetsløsninger som gir grunnlag for utnyttelse av skogressursene.

Ut over dette kan tilskudd gis til alle nyanlegg og ombyggingstiltak av skogsbilveier som gir grunnlag for rasjonell utnyttelse av skogressursene.

Prioriterte tiltak:

- Utbedre bruer og store kulverter etter tilstandsrapport
- Fjerne flaskehals
- Ombygging til økt bæreevne på stamveinettet veiklasse 2 og 3 og 4.
- Som hovedregel prioriteres fellesanlegg og store anlegg.

Tilskudd:

- Utskifting av bruer, større kulverter, flaskehals, samt spesielt viktige fellesanlegg kan få inntil 45% tilskudd.
- Øvrige anlegg kan få inntil 30% tilskudd.
- Dersom det utarbeides veiplan av sertifisert veiplanlegger gis økt tilskudd på 5%
- For hjelp til prioritering av anlegg og tilskudd vises for øvrig til skjema for «Retningslinjer ved fordeling av tilskudd til skogsveier».

Tilskuddsrammer avklares årlig med fylkesmannen.

Løpende søknadsfrist

5.3 Tilskudd til miljøtiltak i skog jf. forskriften §6

I områder der det drives skogbruk kan det gis tilskudd til å ivareta og videreutvikle miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner.

Tilskudd kan gis til følgende tiltak:

- Dekning av merkostnader eller tap ved å gjennomføre skjøtselstiltak for å ivareta og utvikle miljøverdier.
- Delvis dekning av økonomiske tap knyttet til langsiktig bevaring av spesielle miljøverdier, der hensyn til disse krever at skogeieren avstår fra hogst eller legger om skogsdriften.
- Dekning av merkostnader ved skogsdrift for å unngå veibygging som vil redusere «villmarkspregede områder».
- Spesielle hensyn ved hogst langs elver og bekker
- Spesielle hensyn ved hogst i skogstyper med spesiell flora og eller fauna

Tilskuddsrammer avklares årlig innen regionen.

Søknadsfrist fortløpende innen 15 oktober (registrere i ØKS innen 10. november årlig).

5.4 Tilskudd til andre tiltak i skogbruket §8

Det kan gis støtte til kommunalt initierte prosjekter som har som mål å øke aktiviteten, kvaliteten og kompetansen innen de viktigste satsingsområdene ungskogpleie, skogsveier, arbeidskraft mv. Fellesprosjekt prioriteres.

Tilskudd til prosjekt jf. §8 vurderes i sammenheng med den årlige tildelingen og prioritering av tiltak jf. §4, 6 og 8.

Tilskuddsrammer avklares årlig med Fylkesmannen.

Samlet forventet behov for årlig tilskudd regionen: Kr. 250.000,-

Søknadsfrist 1. april.

5.5. Tilskudd til drift med taubane, hest o.a. §7

Det kan gis tilskudd til utdrift av skogsvirke med taubane, hest o.a. Erfaringsmessig har det vært lite behov for et slikt tilskudd i Sør-Østerdal.

Samlet forventet behov for tilskudd i perioden: Kr. 0,-

Søknadsfrist: løpende innen 15. oktober

5.6. Tilskudd til utdrift av virke for bioenergi og tilskudd til andre tiltak i skogbruket §8

Det har ikke vært utbetalt tilskudd disse tiltak de senere år.

Tas opp til behandling ved eventuelt behov.

Tilskuddsrammer avklares årlig med fylkesmannen.

6. Søknad, utbetaling og klage mv.

Søknadsfrister mv. er beskrevet under hver tiltakskategori.

Tilskudd til skogkultur utbetales etterskuddsvis etter at tiltaket er gjennomført, dokumentert og levert kommunen.

Øvrige tilskudd etter skriftlig anmodning til kommunen fra tilskuddsmottaker og når prosjektet eller tiltaket har fått godkjent sluttregnskapet. Det kan foretas utbetalinger på bakgrunn av godkjent dokumentasjon etter hvert som deler av prosjektet eller tiltaket utføres.

For tilskudd til skogveianlegg holdes minst 10 % av tilskuddet tilbake inntil arbeidet er fullført og sluttregnskapet er godkjent.

Vedtatt fattet av kommunen i medhold av denne forskrift kan påklages til Fylkesmannen etter bestemmelsene i kap. VI i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).

Det henvises for øvrig til forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK).